

PZC, 28 januari 2012

'Plan Bleker is geld in het water gegooid'

Staatssecretaris Henk Bleker (CDA, Natuur) neemt een loopje met de wetenschap. Onderzoeksinstituut Deltares mocht andere mogelijkheden voor natuurherstel in de Westerschelde niet vergelijken met het oorspronkelijke plan de Hertogin Hedwigepolder te ontpolderen. Bleker koos voor een pakket maatregelen die niet als combinatiealternatief in het rapport zijn genoemd. En ten slotte laat hij buitenlandse wetenschappers niet zijn keus beoordelen om de Hedwige te sparen maar het rapport zelf.

Het zijn stevige teksten waarmee de hoogleraren Carlo Heip, Peter Herman en Patrick Meire de aanpak van Bleker becommentariëren. Herman: „Hij heeft het Deltaresrapport misbruikt." Meire: „De Westerschelde is niet geholpen met wat hij wil." Heip: „Compensatie voor natuurverlies kan gewoon niet bij Vlissingen." Het drietal doet al enkele tientallen jaren onderzoek in riviermonden en kustgebieden over de hele wereld. Hun kennis over de natuurlijke processen in het Scheldeestuarium staat buiten kijf. Heip was lid van de commissie-Nijpels die constateerde dat aan de ontpoldering van de Hedwigepolder niet te ontkomen viel; Herman was een van de wetenschappelijke begeleiders van het Deltares-rapport. Ze zijn niet alleen verbijsterd over de manier waarop de staatssecretaris onder de met Vlaanderen afgesproken ontpoldering van de Hedwigepolder probeert uit te komen, ze maken zich ook grote zorgen om de toekomst van de Westerschelde. Hun onderzoeken hebben hen gebracht in riviermonden waar het natuurlijke evenwicht volledig is verdwenen. Voorbeelden: Seine, Eems, Loire en Yangtze. De vernieling van het geulen- en platenpatroon heeft er geleid tot modderrivieren met zuurstofloosheid in de diepere lagen of tot enorme toename van baggerwerk.

Hoe groot is het risico dat dit ook in de Westerschelde gebeurt?

Herman: „Veel mensen denken ten onrechte dat het wel zal loslopen met de Schelde." Meire: „De relatief grote oppervlakte van het intergetijdgebied in het Schelde-estuarium helpt, maar het doemscenario van wat in andere riviermonden is gebeurd, is heel reëel." Heip: „Je zou het vergeten wanneer je in de buurt van de Westerschelde woont, maar getijdenatuur is echt heel zeldzaam."

Waarom moet dat natuurherstel per se in Hedwigepolder?

Meire: „Omdat het daar het meest effect heeft voor de natuurlijkheid en de veiligheid. Daar vergroot je echt de kom van het estuarium. Daar geef je de rivier extra dynamiek. Daar krijg je door de ligging tussen het Land van Saefthinghe en de Prosperpolder een echt robuust natuurgebied." Herman: „De Hertogin Hedwigepolder alleen gaat de Westerschelde niet redden, maar het is wel een stap in de goede richting."

En is het alternatief van staatssecretaris Bleker dat dan niet?

Herman: „Nee. De betekenis van ontpoldering van het Welzingegebied en de Schorerpolder bij Vlissingen is veel geringer. Bovendien wil Bleker ondiep water creëren door de stroomgeul te vernauwen. Dat is echt een ramp. Zo ga je de Westerschelde alleen maar meer verstarren en haal je de dynamiek er verder uit." Heip: „Het is niet efficiënt en het is duur. Het is geld in het water gegooid."

Er is bezorgdheid dat een ontpolderde Hedwigepolder volloopt met verontreinigd slib.

Herman: „Onzin. Twintig jaar geleden zou dat inderdaad een punt zijn geweest, maar lozingen van zware metalen en andere vervuulende stoffen zijn nu gesaneerd. Over de waterkwaliteit hoeft niemand zich zorgen te maken."

Wat moet er nu gebeuren?

Meire: „De Hedwige moet van een emotie­polder een ratiopolder worden. Er moet een beslissing worden genomen die het beste resultaat oplevert tussen kwaliteit en kosten. Maar ja, dat vergt politieke moed.“

Wie moet die moed opbrengen?

Herman: „Om te beginnen Zeeland. Ik zou zeggen: stop nu toch eens je op te stellen als een bange provincie. Het is onzin te beweren dat de Zeeuwen tegen ontpoldering zijn. Dat geldt hooguit voor een deel van de Zeeuwse bevolking. Kijk verder. De Westerschelde is een van de grootste schatten van Zeeland. Benut die.“ Meire: „Het te realiseren grensoverschrijdend natuurgebied Prosperpolder-Hedwige-Saeftinge zal niet alleen bijdragen aan de veiligheid en de instandhouding van de Schelde maar ook een belangrijke toeristische trekpleister worden en op die manier een grote meerwaarde voor de regio betekenen, iets wat niet kan gezegd worden van het plan Bleker.“

Intussen duurt de impasse voort. Wie doorbreekt die?

Heip, Meire en Herman kijken elkaar aan. De laatste verwoordt hun gedachten: „Commissaris van de koningin Karla Peijs lijkt daar de meest geschikte persoon voor. Tenslotte staat haar handtekening onder de Scheldeverdragen.“